

ที่ สม ๐๖๐๒/ ๕๗

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เรื่อง สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง
อันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น กรณีขอให้ตรวจสอบการใช้สปายแวร์เพกาซัส
(Pegasus Spyware)

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๙๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากนายยิ่งชีพ อัชฌานนท์
ขอให้ตรวจสอบการใช้สปายแวร์เพกาซัส (Pegasus Spyware) เจาะระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนักกิจกรรม
นักการเมือง และนักวิชาการที่มีความคิดเห็นต่างจากรัฐบาล โดยน่าจะเป็นการกระทำที่ได้รับการสนับสนุน
จากหน่วยงานของรัฐและไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชน
กสม. จึงขอกราบเรียนความเป็นมา ข้อเสนอแนะ และข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

๑. ความเป็นมา

กสม. ได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนข้างต้นแล้วเห็นว่า จากการศึกษาวิจัยในห้องปฏิบัติการ
ด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ขององค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (Amnesty International's Security
Lab) และการตรวจวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ของ Citizen Lab สังกัดมหาวิทยาลัย Toronto
ประเทศแคนาดา พบว่า ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔ มีผู้ถูกเจาะระบบ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ด้วยสปายแวร์เพกาซัสในประเทศไทยอย่างน้อย ๓๐ คน ประกอบด้วยนักกิจกรรม
นักวิชาการ ผู้ที่ทำงานในองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งรวมถึงผู้ร้อง โดยบริษัทผู้พัฒนาสปายแวร์เพกาซัส
ยอมรับว่าจะขายสิทธิการใช้สปายแวร์เพกาซัสให้แก่เฉพาะรัฐบาลของประเทศเท่านั้น ประกอบกับเอกสารขอ
งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างปี ๒๕๖๖ ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งพบข้อมูลว่า เคยจัดซื้อระบบเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายกับสปายแวร์เพกาซัส และยังพบว่าบริษัทผู้พัฒนาสปายแวร์
เพกาซัส เคยนำสปายแวร์ดังกล่าวมาเสนอขายให้หน่วยงานของรัฐด้านความมั่นคงในประเทศไทยด้วย
ทำให้เชื่อได้ว่าหน่วยงานรัฐด้านความมั่นคงใช้งานสปายแวร์เพกาซัสโจมตีระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อสอดแนม
ข้อมูลของผู้ร้อง ซึ่งถือเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่จากการตรวจสอบยังไม่สามารถระบุ

ได้ว่า...

ได้ว่าหน่วยงานของรัฐด้านความมั่นคงหน่วยงานใดกระทำการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไข และป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะนี้ขึ้นอีก จึงให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้อง กับหลักสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔. ข้อเสนอแนะ

จากข้อเท็จจริงประกอบกับหน้าที่และอำนาจตามนัยข้อ ๑ และ ๒ ข้างต้น กสม. จึงมีข้อเสนอแนะในกรณีดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ กำหนดให้มีมาตรการหรือกลไกที่เหมาะสม เป็นอิสระและโปร่งใส เพื่อแสวงหา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้งานสไปยาแวร์เพกาซัส สไปยาแวร์อื่น ๆ หรือเทคโนโลยีสอดแนมในลักษณะเดียวกัน ของหน่วยงานของรัฐที่อาจไม่เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย หรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม โดยผู้ดำเนินมาตรการหรือปฏิบัติหน้าที่ในกลไกข้างต้นต้องมีอำนาจ ในการเรียกเอกสาร พยานหลักฐาน หรือเข้าถึงข้อมูลที่เป็นความลับด้วย ทั้งนี้ ต้องกำหนดมาตรการ เยี่ยวยาความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม เพียงพอ

๔.๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาข้อมูลเพื่อให้มีกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือกลไก ในการกำกับ ควบคุม และตรวจสอบการใช้งานสไปยาแวร์หรือเทคโนโลยีสอดแนมในลักษณะเดียวกัน ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการนำสไปยาแวร์หรือเทคโนโลยีดังกล่าว ไปใช้งานผิดวัตถุประสงค์ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือกลไกดังกล่าว ให้กำชับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งสามารถใช้งานสไปยาแวร์ หรือเทคโนโลยีสอดแนมในลักษณะเดียวกัน ต้องใช้งานโดยถูกต้องตามกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศ อย่างเคร่งครัดด้วย

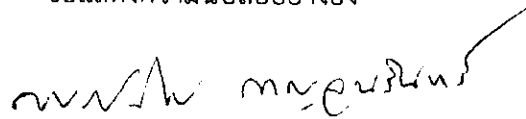
/๕. ข้อพิจารณา...

๕. ข้อพิจารณา

กสม. จึงกราบเรียนมาเพื่อนายกรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อ ๔ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการตามสำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๙๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้ กสม. ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๒

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๐๓๗ (โทรรวม)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ protect2@nhrc.or.th